

Dansk C for Grundforløb 1 EUX

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Danskfaget i erhvervsuddannelserne bidrager gennem tværfagligt samspil med erhvervsuddannelsens øvrige fag til at styrke og udvikle danskfaglige og personlige kompetencer.

Fagets omdrejningspunkt er de kulturelle og kommunikative kompetencer:

At tale, at samtale, at præsentere, at lytte, at læse, at skrive og at se.

Fagets identitet i erhvervsuddannelserne hviler på to ben: Det almene og det erhvervsfaglige. Faget bygger videre på elevens eller lærlingens grundskoleforløb.

1.2 Formål

Formålet med danskfaget i erhvervsuddannelserne er at styrke elevens forudsætninger for at benytte det danske sprog i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag til kommunikation og samarbejde og som værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab.

Faget udvikler elevens sproglige bevidsthed og færdigheder, med henblik på, at eleven bliver bedre til at kommunikere mundtligt, skriftligt og multimodalt, dvs. når ord, billeder, film, animation, lyd og andre midler til kommunikation støtter hinanden i en tekst. Faget understøtter også elevens kommunikative bevidsthed og færdighed, med henblik på kontekstuel kommunikation. Faget bidrager til, at eleven med forståelse kan lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper om erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Fagets metoder styrker elevens innovative, kreative, analytiske og kritiske beredskab til at kunne løse opgaver og møde udfordringer, som eleven eller lærlingen møder i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

De faglige mål er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

2.1.1 Kommunikation

Niveau C

1. Eleven kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation
2. Eleven kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre.
3. Eleven kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen
4. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling
5. Eleven kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation
6. Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget

2.1.2 Læsning

Niveau C

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning

2.1.3 Fortolkning

Niveau C

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller

3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Eleven kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering
5. Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse

2.1.4 Fremstilling

Niveau C

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag
3. Eleven kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse
4. Eleven kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund

2.2 Kerne stof

Danskfagets kerne stof er de væsentlige begreber, modeller og metoder, der indgår i kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

Der inddrages tekster, med et bredt fokus på erhvervsvalg og elevens eller lærlingens dagligdag. Der arbejdes med det udvidede tekstbegreb. Forskellige teksttyper skal være repræsenteret.

2.2.1 I kommunikation og læsning arbejdes med:

Niveau C

1. Kommunikationsanalyse,
2. multimodal kommunikation og repræsentationsformer,
3. argumentation,

4. anvendelse af læse- og kommunikationsstrategier i forhold til læste, set og hørte tekster og

5. sprogiagttagelse, herunder grammatik, sprogbrug og sproglige normer.

2.2.2 I fortolkning og tekstarbejde arbejdes med:

Niveau C

1. Grundlæggende danskfaglige metoder modeller til iagttagelse analyse, fortolkning, og vurdering,

2. dansksprogede tekster, heriblandt fiktion, faktion og nonfiktion, og mundtligt stof af relevans for den uddannelse eller det uddannelsesområde, eleven har valgt, hvor tekster fra nyere tid prioriteres,

3. forskellige medier samt erhvervskommunikative og massekommunikative teksttyper, erhvervskommunikative tekster kan omfatte virksomheders eksterne og interne kommunikation og

4. tekstanalyse der perspektiverer en erhvervsmæssig, samfundsmæssig, kulturhistorisk, psykologisk, æstetisk eller anden relevant sammenhæng. Herunder inddrages ældre tekster, der kan bidrage til at belyse kulturelle forskelle i forhold til nutidens tænkning om konkrete erhverv og evt. fremtidig udvikling.

Undervisningen skal tage udgangspunkt i elevens faglige niveau og tilrettelægges så vidt muligt med udgangspunkt i elevernes aktuelle erhvervsuddannelser.

Undervisningen gennemføres med hovedvægt på helhedsorienteret undervisning. Der lægges vægt på fagets centrale arbejdsmetoder og tankegange ved løsning af konkrete problemstillinger.

Den faglige progression i forhold til abstraktionsniveau indgår ved at der arbejdes med synlig læring og feedback.

For eux-elever gælder det at faget indgår som grundlag for den videre undervisning på A-niveau. Stof læst på C-niveau indgår i optællingen af det samlede stof på A-niveau. Oversigt over gennemført undervisning skal indeholde læst stof, omfang i tid og have særligt fokus i forløbet samt hvilke arbejdsformer der er anvendt.

3.2 Arbejdsformer

Undervisning og arbejdsformer er i begyndelsen fortrinsvis er lærerstyrede, men skal gradvist afløses af undervisning og arbejdsformer, der giver eleverne større selvstændighed, medbestemmelse og ansvar. Arbejdsformer og metoder skal passe til de faglige mål, hvor der veksles mellem undervisningsformer og elevinddragelse. Faget tilrettelægges

helhedsorienteret og så der som en del af undervisningen arbejdes med at undersøge problemstillinger og vurdere løsninger, hvor fagets viden og metode anvendes, f.eks. i forbindelse med kommunikationsanalyse, arbejde med sagprosa, virksomhedskommunikation, arbejde med skønlitteratur mv.

3.3 It i undervisningen

Eleverne skal anvende og forstå, at digitale medier bidrager til deres faglige læring. De skal lære at tage aktive og kritiske valg af brugen af it, og bruge it til at støtte den sproglige kompetence og evnen til at udtrykke sig klart og nuanceret på korrekt dansk.

Elevernes skal med udgangspunkt i deres it-færdigheder arbejde med at søge, sortere og udvælge og formidle relevant fagligt materiale med kritisk bevidsthed. Eleverne skal opnå viden om og kendskab til at anvende digitale medier i kommunikationssammenhænge, så de kan indgå ansvarligt, kritisk og etisk bevidst i globale og digitale fællesskaber.

3.4 Samspil med andre fag

I erhvervsuddannelserne er dansk et alment, erhvervsfagligt tonet sprog-, medie- og kulturfag med grænseflader til andre fag i erhvervsuddannelserne. Faget sætter erhvervskommunikativt, sprogligt samt tekst- og medieanalytisk perspektiv på de faglige, erhvervsfaglige, teknologiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold, der indgår i andre fag og faglige områder i erhvervsuddannelserne. Faget skal med dette perspektiv åbne for samspil med andre fag og undervisningsforløb i elevens eller lærlingens uddannelse.

4. Dokumentation

Elevens eller lærlingens dokumentation omfatter teksttyper, som har relevans i forhold til elevens eller lærlingens uddannelsesretning og fremtidige jobsituation i erhvervslivet, til elevens eller lærlingens videre uddannelse og i forhold til elevens eller lærlingens personlige udvikling.

Elevens dokumentation opsamles i en arbejdsportfolio, som indgår som grundlag for dels den løbende evaluering og dels den afsluttende standpunktsbedømmelse.

Eleven udvælger fra sin arbejdsportfolio før undervisningens afslutning et eller flere teksteksempler til en præsentationsportfolio. Præsentationsportfolioen udgør en del af eksamensgrundlaget ved den afsluttende prøve.

Mindst én skriftlig opgave skal repræsentere skrivning på tværs af dansk og et eller flere andre fag.

5. Evaluering

5.1 Løbende evaluering

Undervisningen og elevens udbytte heraf evalueres løbende. Evalueringens formål er at understøtte progression i den enkelte elevs læring og skal sikre, at eleven reflekterer over sin faglige udvikling i sammenhæng med faget og erhvervsuddannelsen som helhed. Den løbende evaluering sker på baggrund af løsning af opgaver, portfolio, samtaler mellem lærer og elev og mundtlig fremlæggelse.

5.2 Afsluttende standpunktsbedømmelse

Når eleven har afsluttet undervisningen, afgives en standpunktskarakter, der udtrykker elevens aktuelle standpunkt. Eleven bedømmes i forhold til fagets mål, og karakteren gives på baggrund af elevens dokumentation og øvrige præstationer og munder ud i en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget.

5.3 Afsluttende prøve

Prøveform b lodtrækning af spørgsmål

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens præsentationsportfolio samt en ukendt opgave.

Prøvens grundlag skal tilsammen dække de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven.

Den ukendte opgave tildeles ved lodtrækning umiddelbart forud for den fastsatte forberedelsestid, som er op til 60 minutter.

Eksaminationen af eleven eller lærlingen varer ca. 30 minutter, inklusive votering.

Eksaminationen er todelt.

Den ene del består af elevens præsentation af løsningen af den ukendte opgave samt en efterfølgende samtale om opgaven mellem elev eller lærling og eksaminator.

Den anden del består af elevens præsentation af sin præsentationsportfolio og suppleres med uddybende spørgsmål fra eksaminator.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af elevens præstation.

De ukendte opgaver samt en fortegnelse over tekster i hver enkelt elevs præsentationsportfolio sendes til censor forud for prøvens afholdelse.

5.3.1 Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er elevens besvarelse af det ukendte spørgsmål samt elevens præsentationsportfolio.

5.3.2 Bedømmelsesgrundlag

Prøveform b lodtrækning af spørgsmål

Bedømmelsesgrundlaget er elevens besvarelse af det stillede spørgsmål samt elevens præsentation af sin præsentationsportfolio og den efterfølgende dialog med eksaminator.

5.3.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

I bedømmelse af elevens eller lærlingens præstation i faget lægges vægt på følgende:

Niveau C
1. Eleven eller lærlingen anvender og reflekterer over kommunikationsmodeller og fortolkning både i almene og erhvervsfaglige sammenhænge
2. Eleven eller lærlingen demonstrerer i sine fremlæggelser og besvarelser, at eleven eller lærlingen har arbejdet selvstændigt, struktureret og reflekteret
3. Eleven eller lærlingen formulerer sig sproglig korrekt, reflekteret og situationsbestemt
4. Eleven eller lærlingen læser, kan forstå, fortolke og vurdere tekster ud fra forskellige perspektiver
5. Eleven eller lærlingen går i dialog om og kan bedømme korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer både i almene og erhvervsfaglige sammenhænge
6. Eleven eller lærlingen viser kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster og kan reflektere, diskutere og bedømme disse genrer

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.
